

Savižudybių situacija Lietuvoje ir prevencijos galimybės

VALSTYBINIS
PSICHIKOS
SVEIKATOS
CENTRAS

Pranešėjas: Marius Strička
Savižudybių prevencijos biuro vadovas
2016m.

Savižudybės – svarbi visuomenės sveikatos problema

2015 m. nusižudė **896 asmenys (30,8 atvejai / 100 tūkst. gyventojų)**, trys kartus daugiau nei vidutiniškai ES

Savižudybės sudaro 1/3 **visų mirčių** dėl išorinių priežasčių

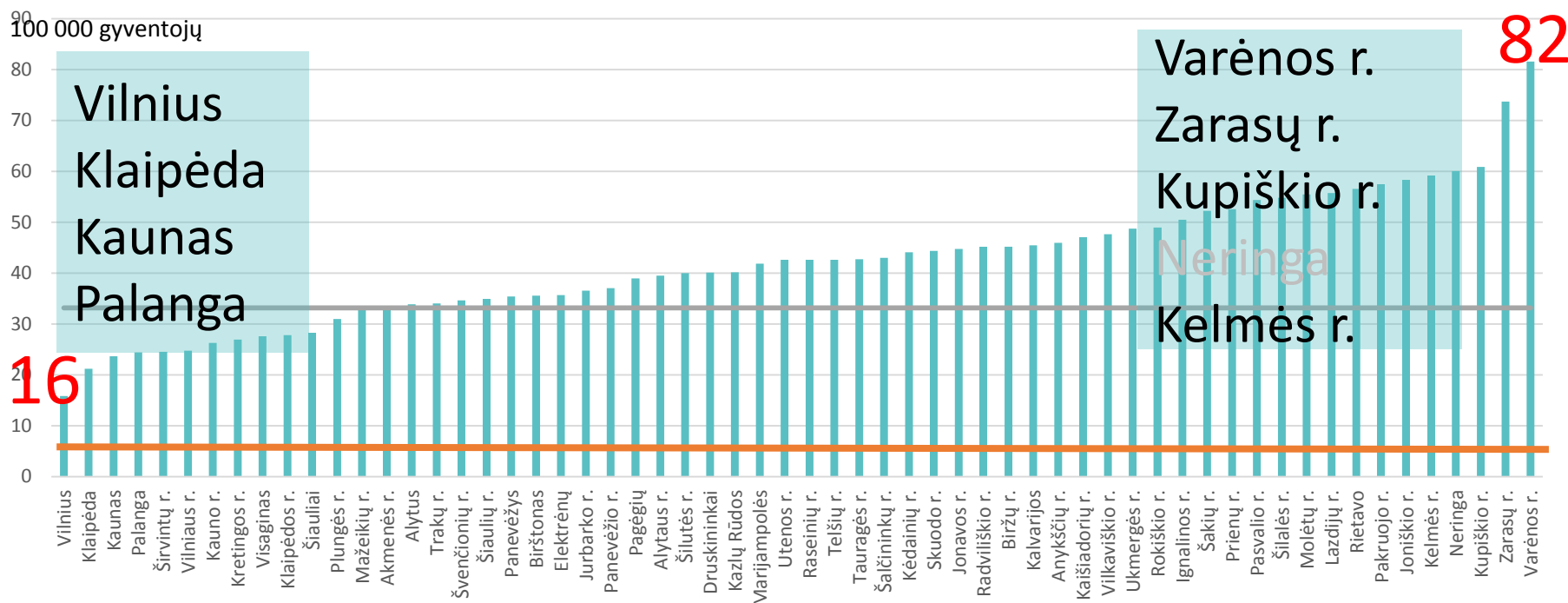
Nusižudo 2,5 kartus daugiau asmenų nei **žūsta eismo įvykiuose** (2015 m.)

Nusižudo 6 kartus daugiau asmenų nei **paskęsta** (2015 m.)

Tai antra dažniausia darbingo amžiaus vyrų ir **septinta** moterų mirties priežastis

Savižudybės Lietuvos savivaldybėse

2010-2014 metai

Visose savivaldybėse savižudybių rodiklis
didesnis už ES vidurkį (1,5 – 8 kartų)

Itin didelis regioninis netolygumas (5 kartų)

Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų strategijos siekiniai (patvirtinta LR Seimo)

Sumažinti mirtingumą dėl savižudybių **2020 m.** iki 19,5 atvejų 100 tūkst. gyventojų, o **2025 m.** iki 12 atvejų 100 tūkst. gyventojų.

Pasiekus **2020 m. rodiklį** kasmet papildomai išsaugoma **350 gyvybių**

Pasiekus **2025 m. rodiklį** kasmet papildomai išsaugoma **550 gyvybių**

Absoliuti dauguma „vartininkų“ geba atpažinti savižudybės riziką ir tinkamai į ją reaguoja

- Mokymai vartininkams
- Savižudybių prevencijos temos integruotos į formaliojo mokymo programas
- Safe Talk (4 val.), ASIST (16 val.) – Vilniaus m.
- Mental Health First Aid

Prieinama emocinė, psichologinė ir psichiatrinė pagalba krizę patiriantiems asmenims

- Užtikrinama emocinės paramos linijų veikla
- Užtikrinama skubi psichiatrinė ir psichologinė pagalba psichikos sveikatos centruose
- Visi sveikatos sistemoje dirbantys psichologai ir psichiatrai yra apmokyti mokslo įrodymais pagrįstų savižudybių intervencijos metodų ir jais vadovaujasi

Užtikrinama proaktyvi pagalba tyčia save žalojantiems asmenims

- Visiems tyčia susižalojusiems asmenims ligoninėje atliekamas psichosocialinis vertinimas, sudaromas ir įgyvendinamas tęstinės pagalbos planas
- Visiems mėginusiems nusižudyti yra pasiūloma specializuota psichologinė pagalba

Užtikrinama pagalba nusižudžiusiųjų artimiesiems

- Visiems pasiūloma emocinė ir psichologinė pagalba
- Visoms mokyklų bendruomenėms ir daugumai darbo kolektyvų teikiama postvencinė pagalba

Atliekamas įvykusios savižudybės atvejo vertinimas ir vykdomi moksliniai tyrimai

- Psichologinė autopsija
- Sistemų vertinimas (gairės, algoritmai, standartai)
- Rizikos veiksnių analizė

VALSTYBINIS
PSIHIKOS
SVEIKATOS
CENTRAS

Marius Strička

Savižudybių prevencijos
biuro vadovas

Mob. 8 614 05998

Faks. (8 5) 267 00 80

marius.stricka@vpssc.lt

www.vpsc.lt

Parko g. 21, LT-11205 Vilnius